

TAMARA REPINA

Am avut ocazia să o revăd pe doamna Tamara Repina la ea acasă, la Sankt Petersburg, în urmă cu doi ani, în cadrul unei vizite pentru semnarea unui acord de schimburi academice. Era prima dată când am întâlnit-o de la universitatea în care și-a desfășurat bogata ei activitate în domeniul limbii române (prima dată am văzut-o în fugă la Congresul de lingvistică și filologie romanică din 1968 de la București, când amândoi eram mai tineri). Eram curios să întâlnesc pe cel mai bun rus, căruia i s-ar fi potrivit foarte bine termenul *patriarhul* românisticii ruse, care, chiar dacă nu are o vârstă așa de înaintată, are descendenți care o venerază. Le amintesc doar pe Maria Mihailovna Rîjova, Daria Nichiticina Railean, Olegovna Kabasova. Am simțit acest lucru la întâlnirea pe care am avut-o la Catedra de lingvistică romanică a universității din vechea capitală a Rusiei.

Am obiceiul să „studiez” oamenii în felul lor de a fi și deci nu a fost nevoie să fac acest lucru după fotografii (în ultima scrisoare erau reproduse două fotografii, date cu ocazia unui interviu luat de Ilie Rad, despre care spune că „nici una nu-mi place, nici nu mă recunosc”). Am avut în față o *doamnă* distinsă de o delicatețe rară, cu ochi vii, ca de viezure care trădează și în fotografiile blamate o tinerețe spirituală, îndrăgostită de limba română (soția mea a fost impresionată și de franceza ei impecabilă). A mărturisit dragostea pentru română și în „spovedania” din volumul omagial *Romanskie jazyki v prošlom i nastojasčem*, publicat la a 80-a aniversare de colegii ruși romaniști, tot acolo mărturisește ce a reprezentat pentru ea maestrul V.F. Șișmariov, al cărui vis a fost ca la Universitatea binecunoscută să se studieze toate limbile romanice, inclusiv limba română. De la înființarea secției de limba română a condus destinele acesteia timp de o jumătate de secol. Este un excelent profesor de română și de franceză.

A publicat câteva volume folosite în predarea limbii române (manuale, culegeri de exerciții de gramatică română, unele dintre aceste manuale le-a scris împreună cu T. Nicolescu și cu J.P. Zajunčkovski). Un loc aparte ocupă cărțile *Istoria limbii române*, 2002 și *Gramatica explicativă a limbii române*, 2003. La acestea se adaugă câteva zeci de articole despre română publicate în reviste românești (SCL, RRL) sau rusești. A fost prezentă cu lucrări despre română în volumele omagiale din România (Al. Graur, Al. Rosetti, Mioara Avram) și din Rusia (R.A. Budagov, V.F. Șișmariov). De remarcat că nu de puține ori faptele românești sunt discutate în comparație cu faptele similare din franceză; a doua teză de doctorat (1973) a fost dedicată comparației dintre declinarea substantivelor din 2 limbi română și franceză. Franceza a fost specialitatea sa principală; primele cursuri au fost consacrate acestei limbi.

LR, LX, nr. 2, p. 279–280, București, 2011

Păstrăm în noi imaginea unui om cald; cele două cești de ceai, cu imagini din orașul în care s-a născut și în care a predat limba română, oferite la despărțire, ne amintesc de *doamna* românisticii ruse, de fiecare dată când bem această licoare cu nume ajuns la noi din limba rusă.

Marius Sala